

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 26 квітня 2024 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024

УДК: 347.78:658.8

СТРАТЕГІЇ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПРОЦЕС КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

О. А. Пашенко

Кандидат технічних наук, доцент, директор Міжгалузевого інституту
підвищення кваліфікації НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро)
ORCID 0000-0003-3296-996X

В. Л. Хоменко

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри нафтогазової інженерії та
буріння НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро)
ORCID 0000-0002-3607-5106

Є. А. Коровяка

Кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри нафтогазової інженерії та
буріння НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро)
ORCID 0000-0002-2675-6610

Т. П. Медведовська

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та економіки
підприємства НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро)
ORCID 0000-0002-0510-0196

STRATEGIES FOR INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS MANAGEMENT AND TECHNOLOGY TRANSFER COMMERCIALIZATION PROCESS

O. A. Pashchenko

Candidate of Technical Sciences, Docent, Director of the Interbranch Institute of
Continuing Education of the Dnipro University of Technology (Dnipro)
ORCID 0000-0003-3296-996X

V. L. Khomenko

Candidate of Technical Sciences, Docent, Docent of the Oil and Gas Engineering and
Drilling Department of the Dnipro University of Technology (Dnipro)
ORCID 0000-0002-3607-5106

Ye. A. Koroviaka

Candidate of Technical Sciences, Docent, Head of the Oil and Gas Engineering and
Drilling Department of the Dnipro University of Technology (Dnipro)
ORCID 0000-0002-2675-6610

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 26 квітня 2024 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024

T. P. Medvedovska

Candidate of Pedagogical Sciences, Docent, Docent of the Tourism and enterprise
economy of the Dnipro University of Technology (Dnipro)
ORCID 0000-0002-0510-0196

Анотація: У статті розглядаються стратегії розпорядження правами інтелектуальної власності та процес комерціалізації технологій, включаючи ліцензування, продаж і франчайзинг. Виділяються ключові аспекти кожної стратегії та їх стратегічні аспекти, такі як вигода для власника та вибір оптимальної стратегії залежно від умов компанії та її цілей. Детально розглядається процес комерціалізації технологій, включаючи етапи від ідеї до ринкового впровадження, і наводяться рекомендації для ефективного управління цим процесом. Підкреслюються ключові фактори успіху, такі як якість інновацій, ринкова потреба, фінансування та правовий захист, а також важливість стратегічного планування, ефективного управління ресурсами, інноваційної культури та постійного вдосконалення. Висновки підкреслюють важливість цих аспектів для успішного управління стратегіями розпорядження правами інтелектуальної власності та комерціалізацією технологій.

Ключові слова: управління правами інтелектуальної власності, комерціалізація технологій, ліцензування, стратегічні аспекти.

Annotation: This article explores strategies for managing intellectual property rights and the process of technology commercialization, including licensing, selling, and franchising. Key aspects of each strategy and their strategic aspects, such as benefits for the owner and choosing the optimal strategy depending on company conditions and goals, are highlighted. The process of technology commercialization, from idea to market implementation, is examined in detail, and recommendations are provided for effectively managing this process. Key success factors, such as innovation quality, market demand, funding, and legal protection, as well as the importance of strategic planning, efficient resource management, innovative culture, and continuous

improvement, are emphasized. The conclusions underscore the importance of these aspects for successful management of intellectual property rights strategies and technology commercialization.

Key words: intellectual property rights management, technology commercialization, licensing, strategic aspects.

Вступ. Інтелектуальна власність є ключовим ресурсом в сучасному глобальному економічному середовищі. Вона стимулює інновації, сприяє розвитку технологій та підтримує конкурентоспроможність компаній. Однак, ефективне розпорядження правами інтелектуальної власності та успішна комерціалізація технологій вимагають комплексного підходу та особливих стратегій[1, 2].

Правильно обрані стратегії розпорядження правами інтелектуальної власності дозволяють компаніям забезпечити оптимальне використання своїх технологічних розробок та інновацій, що може стати ключовим фактором успіху на ринку. Комерціалізація технологій відіграє важливу роль у перетворенні ідей у реальні продукти та послуги, що задовольняють потреби клієнтів і забезпечують прибуток.

Однак, існує низка складнощів та проблем, пов'язаних із розпорядженням правами інтелектуальної власності та комерціалізацією технологій. Ці проблеми включають у себе високі витрати на отримання та захист прав на інтелектуальну власність, складність управління інноваційними процесами, а також конкуренцію на ринку. Тому вирішення цих проблем та розробка ефективних стратегій стають актуальним завданням для підприємств та організацій у всіх галузях промисловості та науки [3, 4].

Щодо стратегій розпорядження правами інтелектуальної власності вони можуть включати різні підходи використання та максимізації вигоди від інтелектуальних активів. Розглянемо декілька стратегій та їх стратегічні аспекти:

Ліцензування, полягає в передачі прав на використання інтелектуальної власності третій стороні за умовами ліцензійної угоди. Ця стратегія може дозволити власникам інтелектуальної власності отримати прибуток від своїх активів без необхідності самостійного розвитку або виробництва продуктів. У випадку ліцензування важливо розробити вигідні умови ліцензійної угоди, яка забезпечить максимальну вигоду для власника інтелектуальної власності.

Продаж прав на інтелектуальну власність, передбачає перехід власності на третю сторону за визначеною ціною. Ця стратегія може бути вигідною, якщо власник інтелектуальної власності бажає отримати миттєвий прибуток або відмовитися від подальшого управління активом. Тут важливо оцінити потенційну вартість інтелектуальної власності і встановити відповідну ціну продажу.

Франчайзинг, передбачає передачу права на використання бренду, технологій та бізнес-моделі підприємства іншим підприємствам (франчайзі). Ця стратегія дозволяє розширити бізнес шляхом використання чужих ресурсів та зменшити ризики, пов'язані з розвитком нових ринків. При франчайзингу важливо обрати надійного та кваліфікованого франчайзі, який дотримуватиметься стандартів бренду та бізнес-процесів.

Кожна з цих стратегій має свої переваги та обмеження, і вибір конкретної залежить від цілей власника інтелектуальної власності та умов ринку. Однак ефективне використання цих стратегій може допомогти максимізувати вартість інтелектуальних активів та досягнути успіху на ринку [5].

Процес комерціалізації трансферу технологій є складним та містить кілька ключових етапів, що охоплюють весь шлях від ідеї до ринкового впровадження. Нижче приведемо огляд цього процесу та аналіз його ключових етапів: ідея та розробка, оцінка потенціалу, розробка прототипу, розробка стратегії маркетингу, розвиток бізнес-моделі, фінансування, виробництво, маркетинг та продаж [6].

Цей процес є ітеративним та може включати додаткові етапи в залежності від конкретних умов та потреб проекту. Виконання всіх етапів систематично та з урахуванням стратегічних аспектів дозволить ефективно комерціалізувати

Успішна реалізація стратегій розпорядження правами інтелектуальної власності та комерціалізації технологій залежить від ряду факторів, які впливають на результат. Наведемо огляд цих факторів та рекомендації для ефективного управління цими процесами [7, 8]:

Якість інновації: Важливим фактором є якість самої інновації чи технології. Чим більша унікальність та корисність інновації, тим більше шансів на успіх.

Ринкова потреба: Успішна інновація повинна відповідати потребам ринку. Ретельне дослідження ринку та виявлення реальних потреб споживачів може забезпечити успішну комерціалізацію.

Ефективне управління: Компанії, що ефективно управляють процесом комерціалізації та вміють швидко реагувати на зміни на ринку, мають більше шансів на успіх.

Фінансування: Наявність достатніх фінансових ресурсів для реалізації стратегій та процесу комерціалізації є ключовим фактором успіху.

Правовий захист: Забезпечення належного правового захисту для інтелектуальної власності є важливим чинником для запобігання порушення прав та збереження конкурентної переваги.

Стратегічне планування: Ретельне стратегічне планування є основою успішної реалізації стратегій та процесу комерціалізації. Це включає аналіз ринку, визначення конкурентних переваг та розробку плану дій.

Ефективне управління ресурсами: Оптимальне використання фінансових, людських та матеріальних ресурсів є важливим для успіху. Важливо ефективно розподіляти ресурси для максимізації результатів.

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 26 квітня 2024 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024

Інноваційна культура: Створення інноваційної культури в організації сприяє стимулюванню та підтримці інноваційних ідей та проектів.

Постійне вдосконалення: Процес комерціалізації та стратегії розпорядження правами інтелектуальної власності є динамічними і вимагають постійного вдосконалення та адаптації до змін в середовищі.

Зазначені рекомендації та управлінські практики можуть допомогти підприємствам ефективно управляти стратегіями розпорядження правами інтелектуальної власності та процесом комерціалізації технологій, щоб досягти успішних результатів.

Висновки. На основі аналізу розглянутих стратегій розпорядження правами інтелектуальної власності та процесу комерціалізації технологій можна зробити наступні висновки.

Стратегії розпорядження правами інтелектуальної власності: ліцензування, продаж, франчайзинг - це лише деякі з можливих стратегій розпорядження правами інтелектуальної власності. Вибір оптимальної стратегії повинен враховувати конкретні умови компанії та її цілі. Процес комерціалізації технологій включає ряд кроків, включаючи розробку прототипу, маркетинг та продаж. Ефективне управління цим процесом є ключем до успіху. Якість інновації, ринкова потреба, фінансування та правовий захист - це лише деякі з факторів, які впливають на успішну реалізацію стратегій розпорядження та комерціалізації. Стратегічне планування, ефективне управління ресурсами, інноваційна культура та постійне вдосконалення є важливими чинниками для успішного управління цими процесами.

Література:

1. Gans J. S., Stern S. The product market and the market for “ideas”: commercialization strategies for technology entrepreneurs. *Research Policy*. 2003. Vol. 32, no. 2. P. 333–350. URL: [https://doi.org/10.1016/s0048-7333\(02\)00103-8](https://doi.org/10.1016/s0048-7333(02)00103-8) (дата звернення of access: 10.04.2024).

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 26 квітня 2024 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024

2. Kirin R. S., Khomenko V. L., & Pashchenko O. A. Classification criteria for massive open online courses on intellectual property. *Information Technologies and Learning Tools*. 2020. Vol. 78, no. 4. P. 315–330. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v78i4.3353> (дата звернення: 10.04.2024).
3. Krishnan, V., & Gupta, A. K. Appropriateness and Impact of Technology Licensing: Some Empirical Evidence. *Management Science*. 2001. Vol. 47, no. 1. P. 45–60.
4. Koroviaka Y., Pashchenko O., Khomenko V. Modern paradigm of learning with distance technologies: Abstracts of the III International Scientific and Practical Conference (Lisbon, February 2-5, 2021). Portugal 2021. P. 196–199. URL: <https://doi.org/10.46299/ISG.2021.I.III> (дата звернення: 10.04.2024).
5. Teece D. J. Profiting from technological innovation: Implications for integration, collaboration, licensing and public policy. *Research Policy*. 1986. Vol. 15, no. 6. P. 285–305. URL: [https://doi.org/10.1016/0048-7333\(86\)90027-2](https://doi.org/10.1016/0048-7333(86)90027-2) (дата звернення: 10.04.2024).
6. Open innovation in SMEs: Trends, motives and management challenges / V. van de Vrande et al. *Technovation*. 2009. Vol. 29, no. 6-7. P. 423–437. URL: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2008.10.001> (дата звернення: 10.04.2024).
7. Ziedonis R. H. Don't Fence Me In: Fragmented Markets for Technology and the Patent Acquisition Strategies of Firms. *Management Science*. 2004. Vol. 50, no. 6. P. 804–820. URL: <https://doi.org/10.1287/mnsc.1040.0208> (дата звернення: 10.04.2024).
8. West J., Gallagher S. Challenges of open innovation: the paradox of firm investment in open-source software. *R and D Management*. 2006. Vol. 36, no. 3. P. 319–331. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9310.2006.00436.x> (дата звернення: 10.04.2024).